

A HÁZIORVOS EGYÜTTMŰKÖDÉSE A GASZTROENTEROLÓGUSSAL A COLORECTALIS TUMOROK ELLÁTÁSÁBAN

**Dr. Mester Lajos M.Sc.,
SZTE oktató háziorvosa,
intézeti szakorvos**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A házi orvos szakorvos szemszögéből...

A VASTAGBÉL DAGANAT SÚLYOS NÉPEGÉSZSÉGÜGYI PROBLÉMA!

➤ Gyakori

Kb. 9000 új megbetegedés évente (~ 1,8/praxis/év)

➤ Súlyos

Kb. 5200 haláleset évente (~ 1/praxis/év)

➤ Alattomos

Sokáig tünetmentes. „A CRC-s betegek köztünk járnak.”
Előrehaladott állapotban korlátozott terápiás lehetőségek

A háziorvos szakorvos szemszögéből...

... Pedig:

- Lassan, évek alatt alakul ki
- Van megelőző állapot (polyp)
- Jellemző koreloszlás, célcsoport (90% 50 év felett)

SZÉCHENYI

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A házi orvos szakorvos szemszögéből...

...Pedig:

- La... alatt alakul ki
- Van... (alyp)
- Jellemző koreláció... (50 év felett)

SZŰRÉSRE ALKALMAS

SZÉCHENYI 2020

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A házi orvos szakorvos szemszögéből...

...Pedig:

- La... alatt alakul ki
- Van... (alyp)
- Jellemző koreláció... (50 év felett)

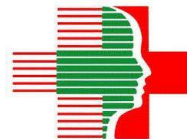
SZŰRÉSRE ALKALMAS

Korai stádiumban jelentős része gyógyítható!

SZÉCHENYI 2020

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

Népegészségügyi vastagbél szűrés

TEAM munka!

- Országos Tisztifőorvosi Hivatal
- Országos Egészségbiztosítási Pénztár
- Országos Szűrési Nyilvántartási Rendszer

- Háziiorvosi praxis
- **Kémiai labor**
- Endoscopos labor – Gastroenterológia

+ PÁCIENS

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

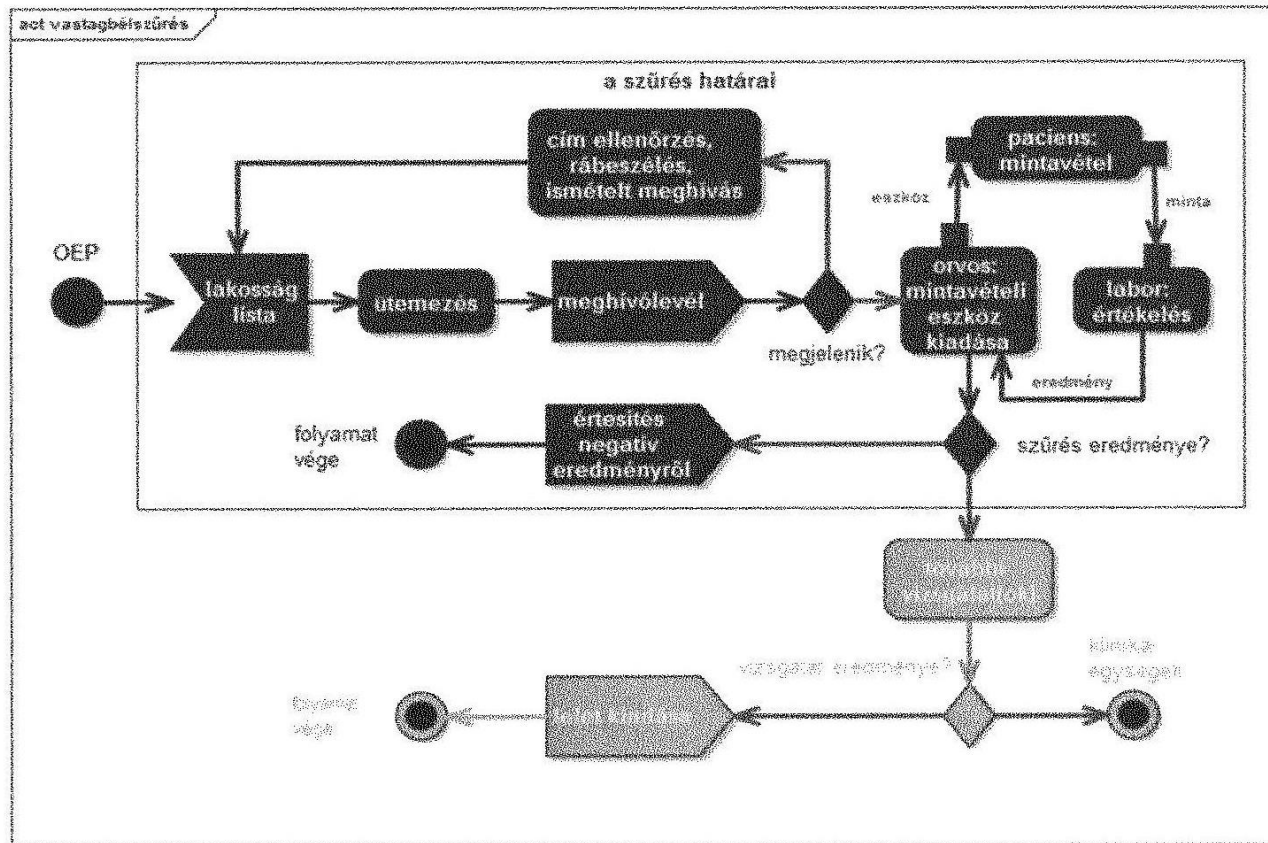

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A háziorvos szerepe

- Ismeri a beteget, a környezetét
- Folyamatos ellátás – „A betegség epizód, a személy állandó.”
- Kapcsolati tőke – bizalom, motiváció, példamutatás
- Háziorvosi Hatásköri Lista, I. szakterület: Prevenció:
„...közreműködés a népegészségügyi célú célzott szűrővizsgálatokban... páciensek felvilágosítása és a részvétel fokozása...Kóros állapotok, betegségek korai felismerése...” – CRC szűrés még nincs felsorolva

A vastagbélszűrés menete

A háziorvos feladatai

- Kompetencia (továbbképzés, kommunikáció...)
- Onkológiai éberség
- A szűrési lista véglegesítése
- A páciens tájékoztatása, támogatása a szűréssel kapcsolatban
- A szűrési csomag átadása, felvilágosítás a használatról
- Vizsgálati eredmény követése, szükség esetén a páciens felkeresése
- Szükség esetén további vizsgálatok megszervezése

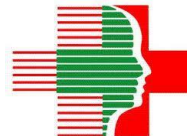
A háziorvos kapcsolatrendszere

- OEP
 - Országos Szűrési Rendszer /ÁNTSZ
 - Laboratórium
 - Gastroenterológus
 - Páciens
-
- ✓ Szűrési Informatikai Rendszer
 - ✓ Személyes
 - ✓ Telefon

SZÉCHENYI

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Elvek...

- etikai alapelvek tiszteletben tartása (autonómia tiszteletben tartása, jótekonyság elve, ne árts elve, igazságosság elve)
- onkológiai éberség
- a házi orvos az szakorvos (kompetencia szint/megosztás)
- lakóhely közeli ellátás
- a páciens felelőssége egészségi állapotának menedzselése

Saját anyagunkban...

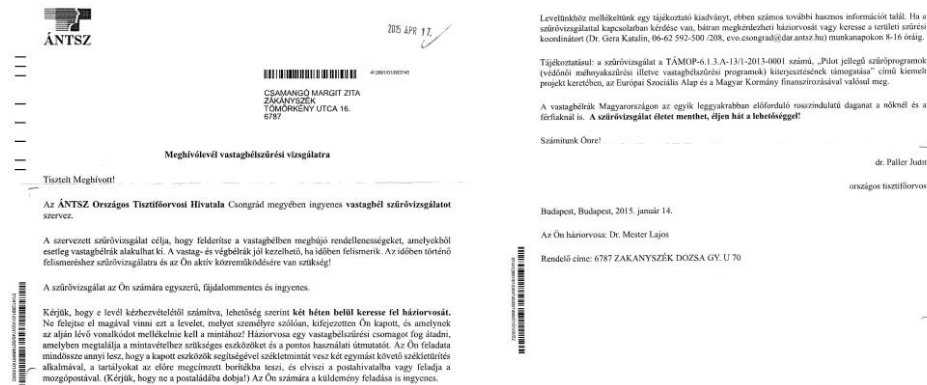
➤ Kb. 1400 fős falusi vegyes praxis, Szeged 25 km

➤ 2015. április:

Szűrési/ Meghívó szám: 100 fő (81 nő, 19 férfi)

- Nem jelent meg: 42 fő

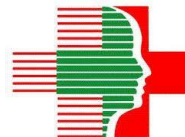
- Megjelent – kiadott csomagok száma: 58 fő

SZÉCHENYI 2020

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„Megjelent – kiadott csomag” (58 fő)

➤ Fel nem használt csomag: 10 fő

A rendelő és a labor között a folyamat megakadt. Az okról nincs információ, a páciensek felkeresése folyamatban.

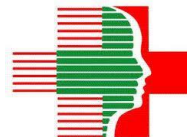
➤ Laboratóriumi vizsgálat folyamatban: 4 fő

➤ Negatív: 40 fő

➤ Nem negatív: 4 fő

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„Nem negatív esetek” (4 fő)

- 61 éves nőbeteg:
Székletvizsgálat: 02.06.
Colonoscopia: 02.25. – negatív, biopszia nem történt
- 50 éves férfibeteg:
Széklet vizsgálat 03.25.
Colonoscopia folyamatban
- 60 éves nőbeteg:
Székletvizsgálat: 02.11.
Colonoscopia: 04.15. – Diverticulosis colontos
- 53 éves nőbeteg:
Székletvizsgálat: 02.13.
Ismert nodus hamorrhoidalis, jelenleg inaktív. A beteg jelenleg a részletes felvilágosítás ellenére sem kíván colonoscopyán részt venni, nyáron tervezi.

„Nem jelent meg” (42 fő)

- Átjelentkezett: 1 fő
- Elhunyt: 2 fő
- FOBT 1 éven belül: 2 fő

- **Nem elérhető: 15 fő**

- **Nem szeretne részt venni: 22 fő (22%)**
 - 16 nő (19,7%), 6 férfi (31,57%)
 - Minden esetben történt újabb megkeresés, meggyőzés??
(etikai alapelvek tiszteletben tartása)

Eredmények, következtetések

- **A pácienseknek csak kis hányada zárkózik el a szűrővizsgálat előtt. (22%)**
 - egyéni egészségtervek beépítésével, hatékony MEDIA részvétellel, a szűrőprogram további népszerűsítésével feltehetőleg a részvételi hajlandóság tovább növelhető, egészségtudatos magatartás fokozható
- **A pácienseknek 15% nem elérhető**
 - páciensek elérhetőségének adatbázisa nem kellően aktuális (telefon megváltozott, elköltözött, külföldön van, hívásra nem reagál),

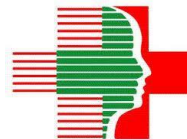
Eredmények, következtetések

- **58% helyett a páciensek 48%-ának mintája jutott el a laborba (82.7%)**
 - A minta leletezéséig nincs információ az útvjáról
 - A kiadott csomagok egy része nem kerül visszaküldésre, azaz olyan páciensek is kiesnek a szűrésből, akik a rendelőben való megjelenéssel hajlandóságukat fejezték ki.
 - Oka:
 - Orvos/páciens személyisége, kapcsolata
 - Technikai nehézség a mintavétel során (→oktatás)
 - Minta postázása elmarad (→rendelőbe hozni?)
 - „Elkeveredik a minta”

SZÉCHENYI 2020

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Eredmények, következtetések

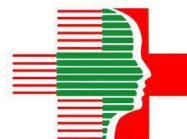
➤ Valamennyi beérkezett minta feldolgozása sikeresen, időben megtörtént.

- „értékelhetetlen” eredmény nem volt, így ismételt vizsgálatra nem volt szükség.
- Az eredmények az OSZR honlapon nyomon követhetők

SZÉCHENYI

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

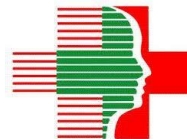
Eredmények, következtetések

- Valamennyi „nem negatív” eredménnyel rendelkező páciens visszahívása megtörtént.
- A további szükséges vizsgálatok (colonoscopia) megszervezésére sor került.
- Nehézség: a colonoscopiák eredményei az OSZR honlapra nem kerültek fel, a követés csak a páciens által visszahozott leletek alapján lehetséges.

SZÉCHENYI 2020

TÁMOP-6.1.3.A-13/1-2013-0001

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

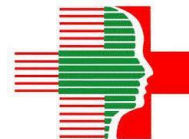

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Eredmények, következtetések

- **Korábbi hasonló vastagbél szűrési programokkal összehasonlítva*:**
- a megszólított lakosok nagyobb arányban jelentek meg a rendelésen (58% vs. ~32-42%)
 - Nagyobb arányban történt laborvizsgálat (44% vs. ~10-35%)
 - A „nem negatív” leletek aránya hasonló (9% vs. 6-9%)
 - Colorectalis carcinoma nem került diagnosztizálásra (kis esetszám, vs. 0,14%)

* Vastagbél szűrési Mintaprogram Győr-Moson-Sopron, Heves és Nógrád megyében 2013-2014.
2008-2009. évi Vastagbél szűrési Mintaprogram

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Összefoglalás

- A vastagbél szűrés folytatása, kiterjesztése kiemelt népegészségügyi jelentőséggel bír.
- A szűrés „több szereplős” folyamat, melyben az alapellátás, a háziorvos szakorvos szerepe, valamint a lakóhely közeli ellátás hangsúlyozandó.
- A szűréseknek az etikai alapelvekkel összhangban kell történnie
- A páciensek részéről a saját egészség iránti felelősség felébresztése, tudatosítása nem megkerülhető.
- A megfelelő együttműködéshez a „koordinátor szervek” összehangolt munkája szükséges.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE